

To: (10)(2e) [(10)(2e)]@rivm.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e)
Sent: Tue 5/5/2020 11:40:03 AM
Subject: FW: RIVM Persupdate maandag 04 mei 2020
Received: Tue 5/5/2020 11:40:05 AM
[20200504 - FD Nederlanders hebben €2,3 mln over voor leven coronapatiënt.pdf](#)

(10)(2e) (10)(2e)
 (10)(2e)
 (10)(2e)
M: (10)(2e)
 (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
T: (10)(2e)
 RIVM, Postbus 1 (postbak 64)
 3720 BA Bilthoven
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9
 3721 MA Bilthoven
www.rivm.nl

From: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: maandag 4 mei 2020 10:57
Subject: RIVM Persupdate maandag 04 mei 2020

Goedemorgen collega's,

Hierbij de RIVM Persupdate van maandag 04 mei 2020.
 In deze persupdate aandacht voor het nieuwe coronavirus, hitte, straling en 5G. De te verwachten rapporten van deze week zijn onderaan deze persupdate te vinden.

Nieuwe coronavirus

- Op maandag 04 mei veel aandacht van media voor de drukte in steden in het afgelopen weekend. Vanuit diverse perspectieven wordt hierop gereflecteerd. Burgers maken gebruik van de heropening van winkels om er weer even tussenuit te kunnen, winkeliers hebben moeite om (door de drukte) de anderhalvemeter-maatregel te handhaven, burgemeesters zijn boos over de drukte op straat. De burgemeester van Breda noemt de adviezen van premier Mark Rutte om thuis te blijven en lokaal inkopen te doen 'een beetje schizofreen'.

Zowel kranten als de nieuwsprogramma's hebben aandacht besteed aan hoe landen in Europa, en in sommige gevallen buiten Europa, de maatregelen stapsgewijs versoepelen. Ook diverse artikelen over de kans dat Nederlanders dit jaar op vakantie kunnen naar de populaire vakantiebestemmingen (10)(2a)

Het Algemeen Dagblad publiceert vandaag op de voorpagina een artikel naar aanleiding van onderzoek waaruit blijkt dat ruim een derde van de basisschoolleraren het onverantwoord vindt om vanaf 11 mei weer voor de klas te gaan. Volgens hen had het kabinet en RIVM-onderzoek naar de besmettingsrisico's van jongeren moeten afwachten. Dat blijkt uit representatief onderzoek van DUO Onderwijsonderzoek & Advies en het AD onder 1250 leraren. Bijna een kwart heeft geen vertrouwen in de onderbouwing van het Outbreak Management Team, dat stelt dat er bij kinderen nauwelijks besmettingsrisico's zijn. De link naar het artikel volgt hieronder.

Diverse artikelen over het dalende aantal coronapatiënten op de intensive care en overleden personen.

Daarnaast hebben de meeste landelijke kranten uitvoerig bericht over Dodenherdenking en hoe herdacht gaat worden conform de geldende maatregelen, de problemen bij de politieke partijen 50Plus en Denk en de uitspraken over vaccin tegen het virus en het ontstaan van het virus in een laboratorium in (10)(2a) van (10)(2e) in een interview met FoxNews.

- Op zaterdag 02 en zondag 03 mei zijn er diverse artikelen gepubliceerd over dat het BMR-vaccin mogelijk een lichter verloop geeft van covid-19-infectie. Ook aandacht vanuit de media aan een nieuwe variant van de ziekte van Kawasaki, dit is bij tien Nederlandse kinderen vastgesteld en heeft mogelijk een verband met het coronavirus.

(10)(2a) (10)(2a) (10)(2a) en Oost-Brabant: allemaal gebieden waar het coronavirus hard toesloeg, en die ook gekenmerkt worden door een relatief slechte luchtkwaliteit. Met de Q-koortsuitbraak vers in het geheugen, was dit voor vier fracties van de Provinciale Staten van Noord-Brabant reden om aan te dringen op verder onderzoek. Zo berichtte Nieuwsuur op zaterdag 02 mei. De Telegraaf publiceerde op zaterdag 02 mei een interview met voormalig premier Balkenende. "Op het moment dat er geen perspectief is, worden mensen onzeker en dan gaat de hoop op een gegeven moment weg. Dat is buitengewoon riskant.", aldus Balkenende.

Cijfers Nederland (zondag 03 mei 2020)

Het totaal aantal positief geteste patiënten: 40.571* (+335)

Het totaal aantal gemelde patiënten opgenomen (geweest) in het ziekenhuis: 10.995 (+44)

Het totaal aantal gemelde overleden patiënten: 5.056** (+69)

Het getal tussen haakjes is het verschil ten opzichte van de vorige dag;

*Het werkelijke aantal besmettingen met het nieuwe coronavirus ligt hoger dan het aantal dat hier genoemd wordt. Dit komt omdat niet iedereen met mogelijke besmetting getest wordt;

** Er is een vertraging tussen de dag van overlijden en de dag dat overlijden gerapporteerd wordt.

Voor meer informatie over en duiding van de cijfers, hierbij de link naar de actuele pagina van het RIVM: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/actueel>

Cijfers ECDC (zondag 03 mei 2020)

Aantal besmette personen wereldwijd: 3.388.665

Aantal besmette personen in Europese Unie (incl. Verenigd Koninkrijk): 1.154.757

Aantal overleden personen wereldwijd: 243.312

Aantal overleden personen in Europese Unie (incl. Verenigd Koninkrijk): 135.226

Hieronder volgt een selectie van artikelen per krant van maandag 04 mei:

Financieel Dagblad: De gemiddelde Nederlander is bereid om per gezin maximaal €0,29 extra belasting te betalen om een 'coronagerelateerd' sterfgeval te vermijden. Dat zijn naast mensen die sterven aan covid-19 ook degenen die vanwege de coronacrisis geen behandeling kunnen krijgen voor een andere aandoening. Het is een van de opmerkelijkste bevindingen van (10)(2e) en (10)(2e), respectievelijk (10)(2e). Voor een onderzoek dat vrijdag verschijnt in het economenblad ESB bestudeerden ze de afwegingen en voorkeuren van de bevolking tijdens de coronacrisis. Daarvoor bevroegen ze duizend volwassen Nederlanders. Het artikel is als bijlage toegevoegd.

De Volkskrant: In een interview met de Volkskrant pleit (10)(2e) namens de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) voor het voorzichtig openstellen van de instellingen. Daarnaast beveelt zij ook aan om experts uit meer disciplines te betrekken bij de besluitvorming en maak alle kennis en modellen van het RIVM en het OMT openbaar: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/laat-verpleeghuizen-zelf-hun-bezoekregeling-maken-zegt-raad-voor-volksgezondheid~bb3cdee9/>. Opnieuw hebben wetenschappers voorzichtige aanwijzingen gevonden dat het vaccin tegen bof, mazelen en rode hond de ernst van covid-19 kan tegengaan. Dat zou verklaren waarom jongere mensen zo weinig last hebben van het coronavirus, stellen onderzoekers verbonden aan de Amerikaanse ngo de World Organization: die hebben de prik gehad, en ouderen vanaf ongeveer 50 niet: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/weer-aanwijzingen-dat-bmr-vaccin-beschermt-tegen-corona~b41287a3/>. Ook heeft de krant een artikel gewijd aan de hand van een interview met een oud-coronapatiënt uit China: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/door-sluimerende-covid-is-quarantaine-in-china-een-eindeloze-oefening-in-geduld~b37645f1/>. De manier waarop de Wereldgezondheidsorganisatie haar bevindingen openbaart, leidt tot fouten, constateert (10)(2e) (10)(2e). <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-boodschap-who-doet-meer-quaad-dan-goed~b6f75b4f/>

Trouw: Reisorganisaties merken dat de belangstelling voor zovakanties naar het buitenland in het najaar en de winter voorzichtig toeneemt: <https://www.trouw.nl/politiek/nederlanders-maken-weer-voorzichtig-buitenlandse-vakantieplannen-is-dat-realistisch~b3879582/>. De daling van de sterftcijfers stagneert, maar het is te vroeg om te zeggen dat de trend in Nederland een plateau voor langdurige verblijf heeft bereikt: <https://www.trouw.nl/binnenland/voor-het-nieuwe-normaal-in-de-sterftcijfers-is-het-nog-te-vroeg~bf77f6eb3/>. Vrijwillige corona-apps van het soort waar Nederland nu ook aan werkt, worden te weinig geïnstalleerd om effectief te zijn. Daarom stappen landen langzaam af van vrijblijvendheid: <https://www.trouw.nl/binnenland/een-vrijwillige-corona-app-dat-werkt-eigenlijk-nergens~b9330a8a/>

De Telegraaf: Leraren in het basisonderwijs zouden gebruik moeten kunnen maken van mondkapjes en andere beschermingsmiddelen als ze volgende week weer voor de klas staan: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/456524143/mondkapje-en-handschoenen-voor-leraar>. In de ons omringende landen worden de 'ontsnappingsstrategieën' uit de coronalockdown steeds duidelijker. Wat zou Nederland moeten doen om de economie weer te kunnen heropenen? Wat duidelijk is: de komende weken worden cruciaal, en we moeten het zelf doen: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/81235959/zaagtandeffect-is-onze-grootste-vijand-bij-corona-exit>. Grote winkeldrukke afgelopen weekend in verschillende steden is de druppel voor ondernemers en crisisteams. Met de oproep van burgemeesters om thuis te blijven, neemt branchevereniging Detailhandel Nederland geen genoegen meer: <https://www.telegraaf.nl/financieel/192930738/detailhandel-luidt-noodklok-en-wil-eenduidige-aanpak-gemeenten>

Algemeen Dagblad: Ruim een derde van de basisschoolleraren vindt het onverantwoord om vanaf 11 mei weer voor de klas te staan. Leerkrachten vinden dat het kabinet het RIVM-onderzoek naar de besmettingsrisico's van jongeren had moeten afwachten. Bovendien zijn ze bang zelf besmet te raken of hun leerlingen te besmetten: <https://www.ad.nl/binnenland/een-derde-van-de-leraren-vindt-heropenen-basisscholen-onverantwoord~a6598f16/>

Het coronavirus kan behalve de longen ook rechtstreeks de cellen van de darmwand infecteren en zich daar tevens vermenigvuldigen: <https://www.ad.nl/limburg/onderzoekers-maastricht-tonen-aan-coronavirus-kan-ook-darmen-infecteren~a4eee4eb/>. Ook in het geval van een

tweede coronagolf kan Nederland weer op (10)(2a) rekenen, zegt professor Hugo van Aken van de Universiteitskliniek in Münster, die de verdeling van Nederlandse intensivarepatiënten over (10)(1c) ziekenhuizen coördineert. Maar hij heeft wel een dringend advies. "Julie moeten snel gaan werken aan veel meer ic-capaciteit.": <https://www.ad.nl/binnenland/duitse-ic-baas-nederland-moet-voor-veel-meer-ic-bedden-zorgen~aca7ea29/>

Hieronder volgt een selectie van overige artikelen:

Deels op basis van het onderzoek van (10)(2e) (10)(2e) besloot het Duitse RIVM tot verplichte mondkapjes in openbare gelegenheden. Zelf vindt de arts-epidemioloog dat niet nodig. Hierbij de link naar het artikel: <https://www.trouw.nl/binnenland/het-gaat-niet-alleen-om-de-wetenschap-het-mondkapje-is-een-overgangsrutueel~b43ad5f5/>

(10)(2e) (2e) (10)(2e) was een van de eerste artsen die openlijk beschreef wat hem en andere ic-artsen meteen was opgevallen: het merendeel van de coronapatiënten aan de beademing kampt met overgewicht. Nu ziet hij ook een mogelijkheid om de ziekte bij deze patiënten minder ernstig te laten verlopen. Zo berichtte RTL Nieuws op zondag 03 mei: <https://www.rtinieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5109781/voedingssupplement-veelbelovend-middel-corona-leptine>

De NOS heeft zaterdag 02 mei een artikel gepubliceerd over exitstrategieën naar aanleiding van een gesprek met (10)(2e) en (10)(2e). In dit gesprek hebben beide aangegeven dat we nog te weinig weten om een exitstrategie te kunnen bepalen: <https://nos.nl/collectie/13824/artikel/2332501-rivm-experts-we-weten-nog-te-weinig-om-exitstrategie-te-kunnen-bepalen>

De Volkskrant bracht zaterdag 02 mei een artikel over exitstrategieën in diverse Europese landen: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/voetje-voor-voetje-beweegt-europa-richting-de-uitgang-van-de-lockdown~bab22c62/>. Daarnaast publiceerde de krant een reconstructie over hoe Nederland heeft gehandeld in het verkrijgen van mondkapjes. De krant stelt dat Nederland gefaald heeft in de jacht naar mondkapjes: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/hoog-spel-in-een-louche-wereld-hoe-nederland-faalde-in-de-jacht-naar-mondkapjes~b3c35680/>

De aanpak van de coronacrisis was zo gericht op ziekenhuizen en ic-capaciteit dat verpleeghuizen de eerste weken amper in beeld waren. Daar sloeg het virus onder de radar ongenadig hard toe. Dat stelt het Algemeen Dagblad op zaterdag 02 mei in een artikel waarin de krant de voorbije maanden heeft gereconstrueerd. (10)(2e) heeft de krant hierover te woord gestaan: <https://www.ad.nl/binnenland/achter-de-schermen-bij-de-coronacrisis-het-is-al-te-snel-verspreid~acc59aa9/>

Op zaterdag 02 mei heeft NRC een artikel gepubliceerd over een beroep doen op de verantwoordelijkheid van burgers. Hierover sprak de krant met (10)(2e) (10)(2e) <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/01/optimisme-burgers-bezorgt-politici-kopzorgen-a3998541>

Ook sprak (10)(2e) met het Parool over de crisiscommunicatie van het kabinet. In het artikel komt ook (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e) Ook (10)(2e) is (10)(2e) <https://www.parool.nl/kunst-media/crisiscommunicatie-voor-beginners-start-met-een-compliment~b61201f6/>

De RIVM-richtlijnen zijn gebaseerd op een schaarste aan middelen waardoor (huis)artsen en zorgverleners buiten het ziekenhuis in onveilige situaties werken. (10)(2e) en (10)(2e) roepen hun beroepsverenigingen daarom op zelf het voortouw te nemen "om uitbreiding van de ramp te voorkomen". Deze oproep is gedaan in Trouw en gepubliceerd op vrijdag 01 mei: <https://www.trouw.nl/opinie/met-de-huidige-rivm-richtlijnen-breedt-de-ramp-in-de-verpleeghuizen-zich-uit-naar-de-reguliere-zorg~bf959b3f/>

Sterfte is – lós van directe coronadoden – toegenomen. Mogelijk mijden mensen de dokter ondanks, zeg, hartklachten, uit angst voor het virus. Zo berichtte NRC in het weekend van 02 mei: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/01/sterven-aan-corona-maar-dan-verdekt-a3998490>. Daarnaast publiceerde de krant ook een artikel over de machtsstrijd om het vaccin: <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/05/01/de-machtsstrijd-om-het-vaccin-is-nu-al-begonnen-a3998537>

Hitte

De zomer wordt voor het derde jaar op rij warm en droog, verwacht Weeronline. In juni en augustus worden hittegolven verwacht. Juli lijkt iets natter te worden met meer buien, maar ook hoge temperaturen. Diverse media hebben aandacht besteed aan het op zondag 03 mei gepubliceerde nieuwsbericht van Weeronline over de verwachtingen van de zomer van 2020. Het RIVM is op dit moment bezig met adviezen over hitte in relatie tot het nieuwe coronavirus.

Straling

Nieuwswebsite Fok.nl heeft op zaterdag 02 mei aandacht besteed aan de vernieuwde website over straling en radioactiviteit van het RIVM. Hierbij de link naar het artikel: <https://frontpage.fok.nl/nieuws/832434/1/1/50/rivm-website-straling-en-radioactiviteit-heeft-een-nieuw-sasje.html>

5G

Zendmasten gaan in vlammen op, er zijn demonstraties, petities, onrust op Facebook en maandag dient een kort geding. Het verzet tegen 5G groeit. De protesten tegen het razendsnelle nieuwe internet trekken talloze zonderlingen aan, maar zijn meer dan alleen een vergaarbak van gekken. Zo berichtte De Telegraaf op zaterdag 02 mei: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/819899975/verzet-tegen-5g-groeit-alle-materialen-in-huis-om-de-masten-te-slopen>

Maandag 04 mei om 11:00 uur dient bij de Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag de rechtszaak van de Stichting Stop5GNL tegen de Staat (ministerie van EZK). Experts van het RIVM hebben de landsadvocaat voorzien van input en worden als deskundigen gehoord. De zitting is te volgen via de livestream: <https://streams.nfgd.nl/behandeling-kort-geding-stichting-stop5gnl-tegen-de-staat-op-maandag-4-mei-2020> of via het persbericht van de Rechtbank: <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag/Nieuws/Paginas/Kort-geding-Stop5GNL-tegen-de-Staat-op-maandag-4-mei-2020-te-volgen-via-livestream.aspx>.

Te verwachten rapporten deze week:

Woensdag 06 mei:

NI QA QC of outside agencies in the Greenhouse Gas Emission Inventory (zonder nieuwsbericht).

Donderdag 07 mei:

Inventarisatie Emissies – Methodenrapport ENINA (zonder nieuwsbericht);

Inventarisatie Emissies – Methodenrapport WESP (zonder nieuwsbericht);

National Inventory Report (zonder nieuwsbericht);

Informative Inventory Report (zonder nieuwsbericht);

Van Overzicht naar inzicht in acties richting een Circulaire Economie; meten aan en reflectie op acties van het uitvoeringsprogramma CE en verkenning van indicatoren per prioriteit (met nieuwsbericht).

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)
T: (10)(2e)
M: (10)(2e)
(10)(2e) @rivm.nl

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Stafeenheid Communicatie en Documentaire Informatievoorziening

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 66 | 3720 BA | Bilthoven

<http://www.rivm.nl>

De zorg voor morgen begint vandaag